

ACADEMICIANUL
ALEXANDRU CIUBOTARU
(20 FEBRUARIE 1932 – 26 APRILIE 2017)

Constantin TOMA¹

ABSTRACT: Academician Alexandru Ciubotaru, prestigious scientific personality of Botany from the Republic of Moldova, active presence in Romania, especially after 1990, among colleagues and collaborators from Iasi and Bucharest Botanical Gardens, passed away among us on 26th of Aprilie 2017.

Academician Alexandru Ciubotaru disappearance is a great loss for us who we have known and benefited from his experience, advice and guidance to its membership in the Scientific Council of the magazine „COLUMNA”.

Its activity was carried out in many scientific areas: karyology, cytology, embryology, cytogenetic and biotechnology. In the foreground there were structural botanical researches and experiments on corn and other crops important for the Moldavian economy. With passion and originality approached research that has an important role in the development of theoretical and practical plant embryology.

Alexandru Ciubotaru founded Cito-plant embryology Lab from Botanical Garden (Institute) in Chisinau, where he formed a school in the area. As doctoral head he prepared 60 specialists, for which he was an invaluable advisor as a teacher and embryologist.

Unsurpassed phyto-embryologist with many achievements in the field of landscaping, Alexandru Ciubotaru published as single author or in collaboration, over 750 original articles, monographs, summaries, essays, reviews, disseminating materials, patents.

In the circles of botanists he enjoyed respect high appreciation and he has been invited to participate in many specialized meetings held in the country and abroad. His works were quoted in various syntheses and treatises published in the country and abroad.

As director of the Botanical Garden of Chisinau (1964–1987; 1995–2006) he participated in all efforts that were made for the new location of the institution.

---

¹ Academician, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, Facultatea de Biologie; director al revistei COLUMNA.

Together with his team he achieve a competent and active work on solving the location, organization of land, planning the various sections, building greenhouses and laboratories. Botanical Garden (Institute) of Chisinau is a masterpiece of his work, his life and therefore he is considered the founder of this national pride institution.

KEYWORDS: botanist, embryologist, cytologist, biotechnologist, founder, botanical garden.

Foto: Academicianul Alexandru Ciubotaru
(20 febr. 1932 – 26 apr. 2017)

Profund impresionati, am primit trista veste ca, la data de 26 aprilie 2017, a incetat din viata academicianul **Alexandru Ciubotaru**, personalitate stiintifica de prestigiu a biologiei vegetale din Republica Moldova, prezenta activa si in Romania, mai ales dupa anul 1990, in mijlocul colegilor si colaboratorilor de la Gradinile Botanice din Iasi si Bucuresti.

Disparitia academicianului Alexandru Ciubotaru este o mare pierdere si pentru noi cei care l-am cunoscut si am beneficiat de experienta sa, de sfaturile si indrumarile sale ca membru in Consiliul stiintific al revistei „COLUMNA”.

Activitatea sa stiintifica s-a desfășurat in mai multe directii: cariologie, citologie, embriologie, citogenetica si biotehnologie.

In prim plan s-au aflat cercetarile de botanica structurala si experimentală asupra porumbului si a altor plante de cultura importante pentru economia Republicii Moldova. Cu pasiune si originalitate a abordat cercetări

care au un rol însemnat în dezvoltarea teoretică și practică a embriologiei plantelor. De exemplu, este autorul teoriei homeostatice a dublei fecundații (1989, 1990, 2004), a lansat statutul morfo-funcțional al gametogenezei (1984), concepția neoplasmogenezei zigotului (1972), concepția tapetogenezei (1994), concepția privind evoluția și strategia reproducerii sexuate în lumea vegetală (1993).

Alexandru Ciubotaru a pus bazele Laboratorului de Cito-embriologie vegetală de la Grădina Botanică (Institut) din Chișinău, unde a format o adevărată școală în domeniu. În calitate de conducător de doctorat a pregătit 60 de specialiști, pentru care a fost un neprețuit sfătuitor ca profesor și embriolog.

Fito-embriolog neîntrecut și cu multe realizări în domeniul amenajărilor peisagere, Alexandru Ciubotaru a publicat, ca singur autor sau în colaborare, peste 750 de articole originale, monografii, sinteze, referate, recenzii, materiale de popularizare, brevete de invenții.

Dorim să amintim doar câteva monografii ce îmbogățesc literatura de specialitate: „*Cercetări citocariologice asupra speciilor de cereale din Moldova*” (1970), „*Embriologia porumbului*” (1972), „*Secara – cariologie, embriologie, citogenetică*” (1976), „*Cariologia monocotiledonatelor din Moldova*” (1977), „*Pachitena*” (în limba română și limba rusă) (2005, 2006), „*Cariologia genului Zea L.*” (în limba română și în limba rusă) (2005, 2006).

Reputatul embriolog, academician Alexandru Ciubotaru, începuse elaborarea și publicarea unei vaste lucrări de sinteză „*OPERE ALESE*” (în 11 volume), un eveniment deosebit în activitatea sa științifică.

În cercurile de botaniști s-a bucurat de mult respect și de o largă apreciere, a fost invitat să participe la multe reuniuni de specialitate desfășurate în țară și peste hotare, lucrările sale fiind citate în diferite lucrări de sinteză și tratate publicate în țară și în străinătate.

Ca director al Grădinii Botanice din Chișinău (1964–1987; 1995–2006) a participat la toate demersurile ce se făceau pentru noua locație a instituției. Totodată, împreună cu colectivul său, a depus o muncă activă și competentă la rezolvarea problemelor de amplasare, de organizare a terenului, de amenajare a diferitelor secții, de construcție a serelor și laboratoarelor.

Grădina Botanică (Institut) din Chișinău este opera muncii sale, a vieții sale și de aceea este considerat ctitorul acestui așezământ cultural de mândrie națională.

În perioada 1988–1995 a fost solicitat ca director și șef al Secției de citogenetică și embriologie vegetală la Grădina Botanică de Stat „Nikita” din Ialta, unde a dat dovadă de aceeași competență activitate științifico-organizatorică.

Academicianul Alexandru Ciubotaru a fost redactor principal al unor volume de biologie vegetală: seria „*Lumea vegetală a Moldovei*” (în 5 volume), iar din 2008 era redactor șef al publicației științifice „*Revista Botanică – Journal of Botany*” a Grădinii Botanice (Institut) a Academiei de Științe a Republicii Moldova.

Pentru bogata sa activitate științifică a fost ales în 1976 membru corespondent, iar în 1990 membru titular al Academiei de Științe a Republicii Moldova, membru al altor academii, societăți și fundații științifice din țară și de peste hotare.

În 1998 a fost distins cu titlul de „*Profesor de onoare*” al Universității „Al. I. Cuza” din Iași pentru întreaga sa activitate didactică, științifică și organizatorică.

După pensionare a rămas activ ca membru de onoare al Grădinii Botanice din Chișinău, a fost mereu prezent în mijlocul specialiștilor, colaboratorilor și doctoranzilor.

Înzestrat cu o voință, o putere de muncă, o inteligență și o imaginație pe care natura și bunul Dumnezeu nu le pot da oricui, academicianul Alexandru Ciubotaru a fost și rămâne o mare personalitate a botanicii, a cito-embriologiei vegetale în mod deosebit.

Moartea academicianului Alexandru Ciubotaru este o crudă și nedreaptă lovitură a sorții: falnicul stejar s-a prăbușit gemând de durere, dar parcă împăcat cu soarta: el și-a trăit viața și a lăsat în urmă mlădițe mai tinere și viguroase. Pentru colaboratorii și discipolii săi a fost și va rămâne un permanent exemplu de muncă stăruitoare și pasionată, de perseverență, model de dăruire totală pe altarul științei.

În numele Consiliul științific, a redacției și a colaboratorilor revistei „*COLUMNA*”, cu inimile îndoliate, exprimăm familiei greu încercate întreaga noastră compasiune.